

**UCHWAŁA NR XIV/98/2012
RADY GMINY PRZEROŚL**

z dnia 29 czerwca 2012 r.

w sprawie uchwalenia 3 -letniego Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Przerośl na lata 2012-2014.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005r. Nr 172, poz. 1441; z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz.1241; z 2010r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230; z 2011r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) oraz art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz.887, Nr 288, poz. 1690) Rada Gminy Przerośl uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Przerośl na lata 2012-2014” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr VI/30/07 Rady Gminy Przerośl z dnia 22 czerwca 2007 roku w sprawie uchwalenia Systemu profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną Gminy Przerośl na lata 2007 - 2017.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przerośl.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Radzewicz

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2012 – 2014

I. Wprowadzenie i diagnoza problemu

1. Wprowadzenie

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami.

Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Gmina Przerośl od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny m.in. poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia funkcjonujące na terenie gminy. Działaniami profilaktycznym, mającym na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, muszą towarzyszyć działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej. Gmina Przerośl od kilku lat oferuje szeroki wachlarz usług na rzecz rodzin dotkniętych różnorodnymi problemami i dysfunkcjami. W strukturach organizacyjnych działają szkoły ze świetlicami, świetlica środowiskowa przy GOKSiT.

Celem placówek jest wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny dziecka. Praca z wychowankiem opiera się na współpracy z rodziną, przy zastosowaniu narzędzi, t.j. współdziałanie z psychologiem, pedagogiem i innymi specjalistami. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przerośli w ramach pracy socjalnej udziela rodzinom szeroko rozumiane wsparcia w zakresie swoich zadań.

Partnerami Gminy Przerośl w zaspokojeniu dziecka i rodzinie potrzeb edukacyjno- wychowawczych są Stowarzyszenia działające na terenie Gminy tj. Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Dziecka w Pawłowce, Stowarzyszenie ZIUNA, które realizuje szereg różnorodnych projektów. Ofiary i sprawcy przemocy domowej mogą skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, który realizują zadania Zespołu Interdyscyplinarnego, który skupia członków przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku. Planuje się otwarcie Specjalistycznego Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz przemocą. Zadaniem punktu byłoby prowadzenie konsultacji specjalistycznych, doradztwa i poradnictwa, wspieranie rodziców i dzieci w radzeniu sobie w codziennych kontaktach w rodzinie, oraz nauka umiejętności lepszego porozumiewania się.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina planuje rozszerzyć swoją działalność, między innymi o powołanie instytucji asystenta rodziny i rodziny wspierającej. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi

dysfunkcjami.

Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Powyższe działania wzmocnione będą przez rodziny wspierające. Rodzina w kryzysie będzie mogła skorzystać, przy wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych, ze wsparcia ze strony innej rodziny ze środowiska lokalnego. Tak więc pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rolą rodziny wspierającej będzie pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego,

kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Istotą jej działania będzie ścisła współpraca z rodziną dziecka. Objęcie rodziny dziecka opieką rodziny wspierającej wynikać będzie z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, tym samym zakłada się zasadę dobrowolności i akceptacji działań przez rodzinę. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych

z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

2. Podstawą działań ujętych w programie jest:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku;
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

3. Podstawa prawna działań

art. 176 pkt. 1 oraz art.179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4. Odbiorcy programu

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

5. Cele programu

- 1) stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- 2) pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- 3) tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- 4) współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- 5) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- 6) wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 7) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 8) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 9) dążenie do reintegracji rodziny,
- 10) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- 11) zapobieganie dysfunkcyjności rodziny, w tym:

współpraca z gminną komisją profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo – wychowawczym

inspirowanie społeczeństwa do aktywnych działań samopomocowych, poprzez ideę subsydiarności

wdrożenie programów edukacyjnych skierowanych zarówno do dzieci jak i rodziców, mających na celu pomoc rodzinie w jej prawidłowym rozwoju

12) objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, w tym:

organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo

interwencja kryzysowa w rodzinie

udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej – rodziny

udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia,

wspieranie propagowania idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia

Prowadzenie i finansowanie Specjalistycznego Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz przemocą.

II. Punkt konsultacyjny specjalistycznego wsparcia dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i przemocą jest bardzo istotnym elementem lokalnego systemu profilaktyki i pomocy osobom doznającym problemów opiekuńczo – wychowawczych i przemocy domowej.

W naszej gminie, gdzie dostęp do placówek poradnictwa specjalistycznego jest utrudniony, punkt jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób szukających pomocy, a często może jedyną szansą na kontakt ze specjalistą. Zadaniem punktu jest informowanie i motywowanie oraz wspieranie osób, które chcą poradzić sobie z nałogiem, problemami opiekuńczo - wychowawczymi, czy przemocą w rodzinie. W szczególnych wypadkach będzie on pełnił również funkcję punktu interwencji kryzysowej.

1. Zadaniem punktu jest:

- 1) rozpoznanie problemu, wstępna diagnoza uzależnienia, przemocy domowej, problemy wychowawcze, społeczne,
- 2) motywowanie i informowanie o możliwości poszukiwania wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 3) pomoc w zrozumieniu, że osoby zgłaszające się nie są wyjątkami, jeśli chodzi o problem uzależnienia, problemy opiekuńczo - wychowawcze i doświadczanie przemocy i że nie muszą samotnie przeżywać swoich kłopotów,
- 4) stworzenie bezpiecznych warunków do dzielenia się swoimi doświadczeniami,
- 5) pomoc w nazwaniu, zrozumieniu i wyrażeniu uczuć związanych z problemem uzależnienia, problemami opiekuńczo – wychowawczymi i przemocy,
- 6) pomoc w dostrzeżeniu konkretnych możliwości przerwania „błędneho koła” przemocy,
- 7) pomoc w odzyskiwaniu poczucia kontroli nad tym, co się dzieje w życiu m. in. poprzez zauważenie własnej odpowiedzialności za to, czego doświadczają zgłaszające się osoby,
- 8) informowanie o dostępnych miejscach i formach pomocy oraz kompetencjach poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy i powiatu, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny,
- 9) interwencja kryzysowa, wsparcie i pomoc psychologiczna i pedagogiczna osobom przeżywającym kryzys życiowy,
- 10) edukacja społeczna w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych i przemocy domowej.
- 11) realizacja różnorodnych programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin przed zjawiskami kryminogennymi.
- 12) wspieranie działań wychowawczych na rzecz dzieci z rodzin niepełnych.

- 13) ochrona rodzin przed zagrożeniami i uzależnieniami poprzez edukację publiczną i współpracę z mediami.
- 14) realizacja programów profilaktycznych w zakresie patologii społecznej przez instytucje rządowe, samorządowe i prowadzące działalność pożytku publicznego, stowarzyszenia.
- 15) poradnictwo rodzinne.

2. Zakładane rezultaty realizacji zadania

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie problemów opiekuńczo – wychowawczych i przemocy domowej oraz ich skutków poprzez stały dyżur specjalisty w punkcie konsultacyjnym,
- 2) Zredukowanie objawów kryzysu psychicznego oraz objawów depresyjnych uniemożliwiających skuteczną obronę siebie i rodziny przed sprawcą przemocy.
- 3) Zwiększenie poczucia wpływu na własną sytuację życiową, zredukowanie poczucia bezradności i bezsilności, które uniemożliwiało podjęcie konkretnych kroków w celu zniwelowania problemów opiekuńczo – wychowawczych i zatrzymania przemocy domowej, lub negatywnych skutków innego kryzysu życiowego.
- 4) Podjęcie przez klientów punktu życiowych decyzji związanych z uwalnianiem się z kręgu przemocy rodzinnej np.: rozstanie ze sprawcą przemocy, kroki prawne w stosunku do sprawcy, podjęcie pracy zawodowej umożliwiającej niezależność ekonomiczną oraz wspieranie w konsekwentnym ich realizowanie w życiu.
- 5) Większa świadomość na płaszczyźnie szeroko rozumianego wychowania.

3. Realizacja zadania

Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Specjalistycznego dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i przemocą został utworzony dla:

- 1) dla osób doświadczających przemocy we wszelkich jej przejawach (fizycznej, seksualnej, ekonomicznej, psychologicznej).
- 2) dla rodzin u których występują problemy wychowawcze i społeczne.

III. Instytucja prowadząca PK - Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Przerośli

W zadania PK zaangażowani będą pracownicy socjalni GOPS, członkowie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkowie stowarzyszeń i innych organizacji deklarujące chęć realizacji powyższych działań oraz osoby zatrudnione w punkcie.

1. Oczekiwane rezultaty:

- 1) podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
- 2) poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- 3) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- 4) pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania,
- 5) reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przerośli przy współpracy z organizacjami działającymi na terenie Gminy Przerośl.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Radzewicz